

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

TĖVŲ SUPRATIMO LYGIS APIE VYKDOMĄ VAIKŲ ORTODONTINĮ GYDYMĄ, SĄKANDĮ IR ORTODONTINIUS APARATUS

Darbo autorius. Vesta JAKŠTAITĖ (V kursas).

Darbo vadovas. Med. dr. Rūta ALMONAITIENĖ, VU MF Odontologijos institutas.

Darbo tikslas. Išsiaiškinti tėvų supratimo lygį apie vykdomą ortodontinį gydymą ir įvertinti žinias apie vaikų sąkandį ir pritaikytus ortodontinius aparatus.

Darbo metodika. Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikoje buvo apklausiami ortodontiškai gydomų vaikų tėvai. Sudarytas klausimynas siekiant išsiaiškinti tėvų žinias ortodontinio gydymo metu, apie fiziologinį ir jų vaikų sąkandį, nešiojamus ortodontinius aparatus. Tiriamųjų duomenys buvo lyginami su objektyvia gydytojo ortodonto nuomone ir palyginimo rezultatai žymėti toje pačioje anketoje be identifikavimo ženklų. Statistinei duomenų analizei atlikti buvo naudojamos SPSS 29.0 ir MS Excel programos. Taikyta aprašomoji statistika, Student t-testas ir One-Way ANOVA. Statistinis reikšmingumo lygmuo pasirinktas $p < 0,05$. Tėvų žinių lygio įvertinimui buvo pasitelkta skalė, kurioje žinios įvardijamos kaip nepatenkinamos (4 ir mažiau balų), silpnos (5 bal.), patenkinamos (6 bal.), vidutiniškos (7 bal.), geros (8 bal.), labai geros (9 bal.) ir puikios (10 bal.).

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 121 tiriamasis – 88 moterys ir 33 vyrai. Teorinėje apklausos dalyje apie vaikų sąkandžio ypatumus respondentai teisingai atsakė į $63,5 \pm 15,14$ proc. visų atsakymų. Dažniausios nurodytos priežastys, dėl kurių tėvai su vaiku kreiptųsi į gyd. ortodontą – pasisukę (88,4 proc., $n=107$) ar atsikišę priekiniai (73,6 proc., $n=89$) dantys bei netaisyklingas sąkandis (86,8 proc., $n=105$). Beveik penktadalis tėvų (19,8 proc., $n=24$) teisingai manė, kad pieninis sąkandis pilnai turėtų susiformuoti iki 3 vaiko metų. Mažiau nei pusė tėvų (44,6 proc., $n=54$) suprato, jog per anksti netekus pieninio danties, vieta dantų lanke turi būti užlaikoma. Daugiau nei pusė (52,9 proc., $n=64$) tiriamųjų 2 mm tarpą tarp viršutinių priekinių dantų ir lengvą apatinių dantų susigrūdimą laikė normaliu mišraus sąkandžio požymiu. Kita vertus, beveik penktadalis (19 proc., $n=23$) su šia nuomone nesutiko. Dauguma tėvų suprato, kad tiek piršto čiulpimas (81,8 proc., $n=99$), tiek kvėpavimas per burną (75,2 proc., $n=91$) gali sąlygoti netaisyklingą sąkandį ir netinkamą žandikaulių augimą. Asmeninio klinikinio atvejo klausimus tėvai atsakė tiksliau ir surinko $72,86 \pm 12,57$ proc. Bendras abiejų apklausos dalių rezultatas – $66,62 \pm 11$ proc. visų klausimų atsakyta teisingai. Šios tėvų žinios vertinamos kaip vidutiniškos. Didžioji dalis (85,1 proc., $n=103$) tiriamųjų žinojo, koks ortodontinis aparatas yra pritaikytas vaikui, tačiau didesnė dalis (35,5 proc., $n=43$) tėvų nesuprato, ką aparatas gydo nei suprato (33,9 proc., $n=41$). Statistiškai reikšmingai skyrėsi vyrų ir moterų žinių lygis ($p=0,003$) – motinos pasižymėjo platesnėmis žiniomis apie vaikų sąkandį bei atliekamą ortodontinį gydymą. Tiriant skir-

tingų išsilavinimų tėvų surinktų taškų skaičių, geriausiai pasižymėjo aukštojo koleginio išsilavinimo tiriamieji (68,67±10,1 proc. teisingų atsakymų), o prasčiausiai – vidurinio išsilavinimo (58,05±11,29 proc.), tačiau skirtumas nereikšmingas ($p=0,066$).

Išvados. Tėvų supratimo lygis ortodontinio gydymo metu ir žinios apie vaikų sąkandį bei ortodontinius aparatus yra vidutiniški, moterys žinių turi daugiau. Dauguma apklaustųjų žino savo vaiko sąkandžio tipą, tačiau būklė ir gydymo priežastys suprantamos tik iš dalies, kaip ir teoriniai sąkandžio aspektai. Didžioji dalis tėvų vaikus atvestų pas ortodontą dėl netaisyklingo sąkandžio ir priekinių dantų padėties problemų, bet jų žinios apie aparatus yra nepakankamos, ypač dėl jų poveikio ir priežiūros.

Raktažodžiai. Tėvai; žinios; ortodontinis gydymas; vaikų sąkandis.